

राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको ५३औं बैठकका निर्णयहरू:

१. सार्वजनिक प्रशासनलाई कम खर्चिलो, ठीक आकारको, जवाफदेही र सक्षम बनाउन र नियुक्ति, सरुवा, बहुवा, पदस्थापना, अधिकार प्रत्यायोजन, कार्यसम्पादन मूल्यांकन, अध्ययन तालिमलगायत समग्र बृत्ति विकास चक्रका प्रणालीमा गर्नुपर्ने सुधारका विषयहरू पहिचान गरी शासकीय प्रणाली सुधारको सिफारिशका लागि उच्चस्तरीय शासकीय सुधार सुझाव आयोग गठन गर्न प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले आवश्यक प्रकृयाअगाडि बढाउने।
२. वन नियमावली, २०७९ को दफा ८८ (च) मा प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने पचास करोडसम्म र स्थानीय तहबाट निर्माण हुने पन्ध्र करोडसम्म लागत रहेका पूर्वाधार विकास योजनामा वन क्षेत्रको जग्गा प्रयोग गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित प्रदेश सरकारको निकायबाट प्रादेशिक प्राथमिकता प्राप्त आयोजना तोक्न प्रदेश सरकार जिम्मेवार हुने व्यवस्था गरी कार्यान्वयनका लागि मापदण्ड र आधारसहित राष्ट्रिय योजना आयोगलगायत सरोकारवालासँग छलफल गरी तीन महिनाभित्र वन तथा वातावरण मन्त्रालयले मौजुदा वन नियमावली संशोधन गर्न प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा प्रस्ताव पेश गर्ने।
३. निजी क्षेत्रको लगानीबाट कार्यान्वयन हुने आयोजनाहरूको हकमा वन क्षेत्रको जग्गा उपयोगका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगको सिफारिश आवश्यक नपर्ने व्यवस्थाका लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयले र आयोजना वर्गीकरणको आधार तथा मापदण्ड, २०८० मा भएको सम्बन्धित प्रावधानमा संशोधनका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगले प्रक्रिया अगाडि बढाउने।
४. सार्वजनिक खरिद प्रयोजनको लागि आवश्यक पर्ने जिल्ला दररेट वस्तुपरक, बैज्ञानिक र विश्वासिलो बनाउन शहरी विकास मन्त्रालयको संयोजनमा गृह मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायसँगको समन्वयमा तीन महिनाभित्र स्तरीकृत ढाँचा (Standard Framework) तयार गरी जारी गर्ने।
५. मोरङ्ग, भक्तपुर, कास्की र बाँकेमा सञ्चालित बालसुधार गृहहरू सरकारी संयन्त्रबाटै प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले तीन महिनाभित्र आवश्यक व्यवस्था मिलाउने। नेपाललाई सडक बालबालिका मुक्त गराउने अभियानलाई सफल बनाउन प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र अर्थ मन्त्रालयको समन्वयमा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।
६. सरकारी भवनको संरचना, गुणस्तर, आन्तरिक सजावट, कार्यक्षमको डिजाइन लगायतमा विषयगत निकायको आवश्यकता अनुरूप एकरूपता कायम हुने गरी राष्ट्रिय मापदण्ड तयार गर्न र सरकारी भवनहरूको एकीकृत अभिलेख राखी सार्वजनिक सम्पत्तिको नियमित मर्मत सम्भार तथा संरक्षणको लागि शहरी विकास मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालय र सम्बन्धित सरोकारवालासँगको समन्वयमा आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।
७. स्थानीय तह एवम् प्रदेशको वित्तीय क्षमता अनुसार समपुरक अनुदानमा लगानीको हिस्सा वित्तीय क्षमतामैत्री हुने गरी र सामाजिक-आर्थिक समता अभिवृद्धिमा योगदान दिनेगरी अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ दफा १० (५) अनुसार राष्ट्रिय योजना आयोगले राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग र सम्बन्धित निकायसँगको समन्वयमा समपुरक अनुदानसम्बन्धी मौजुदा कार्यविधिमा उपरोक्त विषय सम्बोधन हुनेगरी तीन महिनाभित्र संशोधनको लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पेश गर्ने।
८. विशेष अनुदान अन्तर्गत प्रदेश वा स्थानीय तहबाट सञ्चालन भएका आयोजना/कार्यक्रमहरूलाई सन्तुलित विकास गर्न, कुनै प्रकारले विभेदमा परेको वर्ग वा समुदायको उत्थान वा विकासमा योगदान दिने गरी अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ११ (३) अनुसार राष्ट्रिय योजना आयोगले राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत

तथा वित्त आयोग र सम्बन्धित निकायसँगको समन्वयमा विशेष अनुदानसम्बन्धी मौजुदा कार्यविधिमा संशोधन गर्न तीन महिनाभित्र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पेश गर्ने ।

९. चालु सोह्रौं योजना कार्यान्वयन गर्न विषय क्षेत्रगत अन्तरआवद्धता एवम् अग्र तथा पृष्ठ सम्बन्ध कायम हुनेगरी कार्यक्रम/परियोजनाबीच रहने संयुक्त सकारात्मक प्रभाव (Synergy) वा एक-आपसमा सिर्जना हुन सक्ने सम्भावित विरोधाभाष (Trade-off) पहिचान गरी राष्ट्रिय योजना आयोगको समन्वयमा सम्बन्धित मन्त्रालय तथा निकायहरूले तीन महिनाभित्र विषय क्षेत्रगत कार्यान्वयन योजना तर्जुमा गर्ने ।
१०. मन्त्रालय वा निकायहरूले योजनाको प्राथमिकीकरणसहित आयोजना बैकमा योजनाहरू प्रविष्ट गर्ने, आवधिक योजना र आयोजना बैकसंग मेल हुने गरी मध्ययमकालिन खर्च संरचना तर्जुमा गर्ने बिषयलाई मौजुदा मापदण्ड, समय, शर्त तथा प्रकृया अनुसार यस वर्ष देखि सबै मन्त्रालय वा निकायले पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
११. कृषिमा आधारित पशुपालन, कुखुरापालन, मत्स्यपालन, मौरीपालन र रेशम खेती लगायतका उद्योग व्यवसायमा कृषि मिटर तथा महसुल दरमा छुट सुविधा दिने व्यवस्था गर्न उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयले कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय र नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग समन्वय गरी बिद्युत महसुल संकलन विनियमावली २०७८ को ३ (२) (ग) मा तीन महिनाभित्र आवश्यकता अनुसार संशोधन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
१२. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले तयार गरी लागु गरेको अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयन योजनाअनुसार माध्यमिक तहको प्रारम्भिक कक्षा अर्थात कक्षा-९ को रजिष्ट्रेसन शुल्क नलिने प्रबन्ध मिलाउन सम्बन्धित निकायसंग आवश्यक समन्वय गरी शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले तीन महिनाभित्र कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
१३. विद्यालय शिक्षाको कक्षा १२ उत्तीर्ण र विश्वविद्यालयबाट विभिन्न विषयमा स्नातक युवाहरूलाई सार्वजनिक निकायबाट सम्पादन हुने सार्वजनिक सेवामा युवा विद्यार्थीको ज्ञान, सीप र क्षमतालाई उपयोग गर्न तथा थप सीप सिक्ने वातावरण प्रदान गर्न इन्टर्नसिप गराउने सम्बन्धमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले तीन महिनाभित्र सार्वजनिक सेवामा इन्टर्नसीपसम्बन्धी स्तरीकृत ढाँचा (Standard Format) र कार्यविधि तयार गरी पेश गर्ने ।
१४. विकास निर्माण तथा पूर्वाधार विकासलाई व्यवस्थित, दीगो बनाउन, वातावरण तथा विकासका सिद्धान्तहरूलाई एक आपसमा मैत्रीपूर्ण बनाउन, विकासलाई पर्यावरणीय, आर्थिक, सामाजिक विकाससंग सन्तुलन कायम गर्नुपर्ने देखिएकाले मनसुनजन्य विपदको क्षति न्यूनीकरणका लागि भौगोलिक अवस्थिति, पुरातात्विक पक्ष, वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव मूल्यांकन, जलवायु प्रभाव तथा विपद जोखिम विश्लेषण गरेर मात्र सडक, खानेपानी, सिंचाइ, विद्युत, भवन लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्न राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको समन्वयमा सबै प्रदेश तथा स्थानीय तहले समेत आवश्यक कानूनी प्रबन्ध गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
१५. विभिन्न मितिमा गएका भूकम्प र २०८१ को मनसुन अवधिमा क्षति भएका तथा जोखिममा रहेका निजी आवास तथा सरकारी भवन, विद्यालय र सडक, खानेपानी, सिंचाइ लगायतका पूर्वाधारहरूको पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यका लागि विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको समन्वयमा अर्थ मन्त्रालयले आवश्यक पर्ने बजेट व्यवस्थापन गर्ने र सम्बद्ध मन्त्रालय, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वयमा राष्ट्रिय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले तीन महिनाभित्र विशेष कार्ययोजना र रणनीति तयार गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनमा लैजाने ।